

Βιτσέντζος Κορνάρος

Ενότητα 7η: Σχολιασμός αποσπασμάτων από το Α'
Μέρος του *Ερωτόκριτου*

Αναστασία Μαρκομιχελάκη

Επίκουρη καθηγήτρια

Τμήμα Φιλολογίας

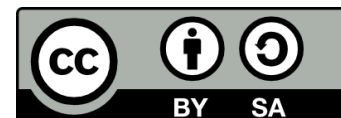

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σχολιασμός αποσπασμάτων από το Α' Μέρος του *Ερωτόκριτου*

Ενότητα 7η: Μάθημα 7ο και 8ο

Περιεχόμενα ενότητας

1. Τα θέματα του έργου.
2. Το κοινό του έργου.
3. Ο χρόνος και ο χώρος της υπόθεσης.
4. Η γέννηση του έρωτα στην καρδιά του Ρωτόκριτου.
5. Ο Πολύδωρος και οι πρώτες συμβουλές του.
6. Η γέννηση του έρωτα στην ψυχή της Αρετούσας.
Παρουσίαση εργασίας της φοιτήτριας Σοφίας Γεωργιάδου: «Η απεικόνιση του έρωτα στους στ. Α 1193-1224 και 1251-1278».
7. Δύο επικές-εκτενείς παρομοιώσεις.

Σκοποί ενότητας

- Στόχος αυτής της ενότητας είναι ο σχολιασμός αποσπασμάτων από το Α' Μέρος του *Ερωτόκριτου*. Επιχειρείται η απαρίθμηση των θεμάτων του έργου και η ερμηνεία της προσφώνησης («αποστροφής») του ποιητή προς τους αναγνώστες ή ακροατές. Επισημαίνονται ακόμη το κοινό του έργου, ο χρόνος και ο χώρος της υπόθεσης και οι πρωταγωνιστές. Τέλος, σχολιάζεται η γέννηση του έρωτα στην καρδιά των δύο νέων ηρώων.

«Του κύκλου τα γυρίσματα...». Σχολιασμός των στ. 1-18.

Τα θέματα του έργου

Τα θέματα του έργου

Σημείωση: Σε όλες τις διαφάνειες στο εξής, παρατίθενται οι στίχοι από την επεξεργασία του Γ.Π. Σαββίδη στην πρώτη έκδοση [1713] της Βενετίας (1998), η οποία αναπαράγεται ψηφιακά από το Σπουδαστήριο του Νέου Ελληνισμού. Στο μάθημα διαβάζονται οι ίδιοι στίχοι από την έκδοση Αλεξίου.

Στ. 1-18:

ΠΟΙΗΤΗΣ

- 1 Του Κύκλου τα γυρίσματα, που ανεβοκατεβαίνουν,
και του Τροχού, που ώρες ψηλά κι ώρες στα βάθη πηαίνουν·
και του Καιρού τα πράματα, που αναπαημό δεν έχουν,
μα στο Καλό κ' εις το Κακό περιπατούν και τρέχουν·
και των Αρμάτων' οι ταραχές, όχθρητες, και τα βάρη, 5
του Έρωτος οι μπόρεςες και τση Φιλιάς η χάρη·
αυτάνα μ' εκινήσασι τη σήμεραν ημέραν,
ν' αναθιβάλω και να πω τά κάμαν και τά φέραν
σ' μιά Κόρη κ' έναν Άγουρο, που μπερδευτήκα' ομάδαι
σε μιά Φιλιάν αμάλαγη, με δίχως ασκημάδι. 10

Τα θέματα του έργου

Κι όποιος του Πόθου εδούλεψε εις-ε καιρόν κιανένα,
ας έρθει για ν' αφουκραστεί ό,τ' είν' εδώ γραμμένα·
να πάρει ξόμπλι κι [α]ρμηνειά, βαθιά να θεμελιώνει
πάντα σ' αμάλαγη Φιλιάν, οπού να μην κομπώνει.
Γιατί όποιος δίχως πιβουλιά του Πόθου του ξετρέχει,
εις μιάν αρχή [α' βασανιστεί], καλό το τέλος έχει.
Αφουκραστείτε, το λοιπόν, κι ας πιάνει οπού'χει γνώση,
για να κατέχει κι αλλουνού απόκριση να δώσει.

15

Τα θέματα του έργου

ΘΕΜΑΤΑ

- Έρωτας (σύμφωνα με τον τίτλο του έργου) [3]: το επιφανέστερο, αλλά όχι το μόνο (στ. 6).
- Οι μεταβολές της τύχης [1]. Αυτό που θέτει πρώτο ο ποιητής. (στ. 1-4)
- Οι πολεμικές συγκρούσεις [2] (στ. 5).
- Η φιλία [4] (στ. 6).
- Το πρέπον («δίχως ασκημάδι», στ. 10).

Τα θέματα του έργου

1. Το **πρώτο θέμα** που ανακοινώνει ο ποιητής είναι η **τύχη ή μοίρα**. Αυτό μπορεί να θεωρηθεί ότι υποσκάπτει το στόχο του όλου ποιήματος: αν η μοίρα είναι υπεύθυνη για ό,τι συμβαίνει στον άνθρωπο, τότε πού συμβάλλει η ανθρώπινη θέληση; Αν οι ήρωες είναι απλώς πιόνια της μοίρας, αυτό θα μείωνε το ενδιαφέρον μας να τους δούμε ως άτομα. Αλλά ασφαλώς, σ' αυτό το έργο (όπως θα διαπιστώσουμε) οι ήρωες δεν παρουσιάζονται ως άβουλα θύματα της μοίρας.

Τα θέματα του έργου

Γιατί λοιπόν ο Κορνάρος επιλέγει αυτό το θέμα να αναφέρει πρώτο; Απλώς, γιατί συμβαδίζει με τις συμβάσεις των ελληνικών μυθιστοριών και προγενέστερων δημωδών έργων, που θα ήταν οικεία στο κοινό του. **Ο τροχός της τύχης** και η συνακόλουθη **εικόνα της αστάθειας των ανθρώπινων πραγμάτων** ήταν **κοινός τόπος στο Μεσαίωνα**, και στη λογοτεχνία και τη ζωγραφική. Ωστόσο, προσέχουμε ότι ο ποιητής δεν χρησιμοποιεί πουθενά εδώ τις λέξεις «μοίρα», «τύχη», «ριζικό», αν και τις χρησιμοποιεί αλλού μέσα στο έργο, γεγονός (αυτές οι αναφορές) που συμβάλλει στην ατμόσφαιρα παραμυθιού του μυθιστορήματος. Αλλά ο Ρωτόκριτος και η Αρετούσα ούτε αποδέχονται τη μοίρα τους ούτε την υπομένουν παθητικά. Το ποίημα λοιπόν δεν δίνει αυτό το μήνυμα (της παθητικής υποταγής), αλλά της υπομονής, της ελπίδας και της γενναιότητας.

Τα θέματα του έργου

- Δηλαδή:

ο ποιητής χρησιμοποιεί τα γυρίσματα της τύχης ως ένα από τα θέματά του, αλλά όχι με την έννοια ότι όλα είναι προκαθορισμένα από μια θεία δύναμη. Το θέμα του είναι οι **απρόβλεπτες αλλαγές** που μπορεί να επηρεάσουν τις ζωές όλων μας. Γι' αυτό και η ιδέα της αλλαγής συνδέεται στενά με την έννοια του καιρού, στον στ. 3. Και μπορεί ο Κορνάρος να μη δίνει σημασία στον ιστορικό χρόνο, αλλά δίνει συγκεκριμένες αναφορές σε άλλους χρόνους: την ηλικία των πρωταγωνιστών, την ημερομηνία του κονταροκτυπήματος, και το πέρασμα του χρόνου της πλοκής.

Τα θέματα του έργου

- 2 και 3. Το **θέμα του έρωτα και των πολεμικών συγκρούσεων** εναλλάσσονται από Μέρος σε Μέρος και παρουσιάζουν ένα ευρύ φάσμα παραλλαγών, και διαπροσωπικών σχέσεων.

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Το κοινό του έργου

Το κοινό του έργου

- Αναγνώστες (στ. 12) αλλά και ακροατές (στ. 17).

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Ο χρόνος και ο χώρος της υπόθεσης

Ο χρόνος και ο χώρος της υπόθεσης

- Στ. 19-26:

Στους περαζόμενους καιρούς, που οι Έλληνες ορίζαν,
κι οπού δεν είχε η Πίστη τως θεμελιωμένη ρίζαν, 20
τότες μιά Αγάπη μπιστική στον Κόσμο εφανερώθη,
κ' εγράφτη μέσα στην καρδιά, κι ουδεποτέ τση ελιώθη.
Και με Καιρό σε δυό κορμιά ο Πόθος είχε μείνει,
και κάμωμα πολλά ακριβόν έτοιους καιρούς εγίνη.
Εις την Αθήνα, που ήτονε τση Μάθησης η βρώσις, 25
και το θρονί της Αφεντιάς, κι ο ποταμός τση Γνώσης,

- ΧΡΟΝΟΣ (στ. 19-20) ΚΑΙ ΧΩΡΟΣ (στ. 25-26) ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ: **Αόριστη αναφορά σε μια προχριστιανική εποχή, στην Αθήνα**, της οποίας δίνει το εγκώμιο σε τριπλή επαινετική αναφορά.

Ο χρόνος και ο χώρος της υπόθεσης

- ΤΟ ΚΑΜΙΝΙ ΤΟΥ ΠΟΘΟΥ (στ. 23): μια εικόνα που εμφανίζεται 18 φορές στα τέσσερα πρώτα μέρη του έργου, σε μεταφορά ή παρομοίωση.
- Το εγκώμιο της αρχαίας Αθήνας (στ. 25-26).
- [Στ. 27-86](#) : Σχολιασμός.

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Οι πρωταγωνιστές

Οι πρωταγωνιστές

- Τα πρόσωπα που ξεχωρίζει ο ποιητής στην αρχή: **βασιλιάς Ηράκλης, βασίλισσα Αρτέμη, Αρετούσα, πατέρας Ρωτόκριτου, Ρωτόκριτος.**
- Η **σύνεση («φρόνεση»)** είναι το χαρακτηριστικό που **διακρίνει και τους πέντε.**
- Κατά την παρουσίαση της Αρετούσας βρίσκουμε μια σκηνή (τη συμμετοχή της φύσης στη γέννηση της Αρετούσας, στ. 51-56) η οποία έχει την παράλληλή της στο τέλος του έργου, τη μέρα που θα μας οδηγήσει στον γάμο της κοπέλας. [βλ. και στ. [Ε 765-791](#)]

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Η γέννηση του έρωτα στην καρδιά του Ρωτόκριτου

Η γέννηση του έρωτα στην καρδιά του Ρωτόκριτου

• Στ. 87-128:

Θέλει σ' εκείνον τον καιρό το πρικוריζικό του,
και πράμα που δεν ήμοιαζε βάνει στο λογισμό του.
Κάθε ταχύν επήγαινε ο-για την Αρετούσα,
μέσα η καρδιά του ελάμπανε, τα σωθικά εκεντούσα'. 90
Αγάλια-αγάλια σ' Έρωτα και Πόθον εκινάτο,
πειράζει τον ο λογισμός, δεν τρώγει, ουδ' εκοιμάτο.
Η γνώση του δεν του βουηθά, η όρεξη τον ενίκα,
πλιό δε γνωρίζει το καλό, μηδέ πρεπόν εγρίκα.
Την Αρετούσα στο κουρφό γι' Αγάπην την εθώρει, 95
μα τέτοια πράματα άπρεπα δεν είχε αυτείνη η Κόρη.
Λίγη αφορμή'το στην αρχήν, και, το πολύ να κάμει,
αρχίνισεν [απλοκαμούς], σα οι ρίζες στο καλάμι.
Με πόνους κι αναστεναμούς επέρνα-ν ο καιρός του,
κ' εμπήκε μέσα στη φωτιάν, κ' εκέντα μοναχός του. 100

Η γέννηση του έρωτα στην καρδιά του Ρωτόκριτου

- Επάσκισε όσο εμπόρεσεν την παίδα ν' αλαφρώσει,
κι αντρεύγετο, και λόγιαζε να του βουηθήσει η γνώση.
Και κάθε αυγή και κάθε αργά, στ' άλογο καβαλάρης,
και με γεράκια και σκυλιά, σα να'τον κυνηγάρης,
ήβανε χίλιους λογισμούς να φύγει απ' το Παλάτι, 105
μα'σφαλε, δεν τον ήσωνεν καημός που τον εκράτει.
Ουδέ γεράκια, ουδέ σκυλιά, ουδ' άλογα εμπορούσαν
τον Πόθο ν' αλαφρώσουσι που'χε στην Αρετούσαν,
5 μα πάντα ο νους κ' η θύμησις ήτونه μετά κείνη.
Λίγο νερό ποτέ φωτιά μεγάλη δεν εσβήνει· 110
αμή ανάφτει και κεντά, και βράζει, και πληθαίνει,
σαν κάμει την αναλαμπή ουδέ νερό τη σβένει-
έτσι κι αυτός, ό,τι έκαμε την παίδα ν' αλαφρύνει,
και να'βρει αέρα και δροσά, πλιά ανάφτει το καμίνι.
Όπου'χε δει όμορφο δεντρό, με τ' άνθη στολισμένο, 115
είν' τσ' Αρετούσας το κορμί, τ' όμορφοκαμωμένο·

Η γέννηση του έρωτα στην καρδιά του Ρωτόκριτου

όπου'χε δει τα λούλουδα τα κοκκινοβαμμένα,
ήλεγε· "Έτσι τα χείλη τση, και τση Κεράς μου εμένα".
όντεν εγρίκα του αηδονιού, πώς κιλαδώντας κλαίγει,
του εφάινετο πως τον πονεί και μοιρολόγι λέγει. 120
Τ' άλογο δεν τον ωφελά, γεράκι δεν του αρέσει,
γιατ' είχε η δόλια του καρδιά τη σαϊτιά στη μέση.
Αφήνει το λαγωνικό, γιατί τον-ε παιδεύγει,
τσ' αυγής την περιδιάβαση πλιό δεν την-ε γυρεύγει.
τ' άλογον απαρνήθηκε, και τα γεράκια αφήνει, 125
γιατί δεν του γιατρεύγουσι τσ' Αγάπης την οδύνη.
Και μόνος κι ολομόναχος εβάλθη να περάσει,
και να μη δει ξεφάντωσιν, ώστε που να γεράσει.

Η γέννηση του έρωτα στην καρδιά του Ρωτόκριτου

- **Ψυχογραφική δύναμη στην περιγραφή, εντυπωσιακή απαρίθμηση των ερωτικών συμπτωμάτων.**
- Τα ερωτικά συμπτώματα δίνονται με την περιγραφή που έχουν στα ιταλικά ιατρικά εγχειρίδια της εποχής, όπου ο έρωτας περιλαμβανόταν στις γνωστές ασθένειες.

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Ο Πολύδωρος και οι πρώτες συμβουλές του

Ο Πολύδωρος και οι πρώτες συμβουλές του

- [Στ. 129-234.](#)
- Έντονο το στοιχείο της προοικονομίας σε αυτόν το λόγο του Πολύδωρου.
- Η ρητορική δομή του λόγου αυτού: από στ. 165 (έκδοση Αλεξίου), ή στ. 153 (στο κείμενο Σαββίδη από Σπουδαστήριο ΝΕ) έως 172/160: η εισαγωγή. Ο τελευταίος αυτός στίχος είναι το συμπέρασμα της Εισαγωγής: ο Ρωτόκριτος έχει χάσει την ευθυκρισία του, έχει «κουζουλαθεί». Ακολουθούν **5 επιχειρήματα**, που τα 4 τελευταία αρχίζουν με μία παροιμιακή φράση, η οποία στη συνέχεια αναπτύσσεται πάνω στο προσωπικό παράδειγμα του Ρωτόκριτου.

Ο Πολύδωρος και οι πρώτες συμβουλές του

- **α' επιχείρημα:** η διαπίστωση ότι η βασιλοπούλα δεν έχει τον έρωτα στο μυαλό της (173-186/161-174), άρα κι ο Ρωτόκριτος πρέπει να την ξεχάσει όσο είναι νωρίς.
- **β' επιχείρημα:** μία γενική αλήθεια (187-8/175-6), για τα όρια μεταξύ των κοινωνικών τάξεων, σε μορφή παροιμιακής φράσης, που θα αναπτυχθεί στη συνέχεια (έως στ. 198/186).
- **γ' επιχείρημα :** μία ακόμη γενική αλήθεια (199-200/187-8), ότι ο άνθρωπος πρέπει όλα να τα υπολογίζει με τη λογική. Το επιχείρημα αυτό αναπτύσσεται μέχρι το στ. 218/206.
- **δ' επιχείρημα:** παροιμία που δηλώνει ότι ο ερωτευμένος είναι τρελός (219-200/207-8) και αναπτύσσεται μέχρι το στ. 232/220.
- **ε' επιχείρημα:** παροιμία (234/222), ο άνθρωπος πρέπει να γνωρίζει τα όριά του, και ανάπτυξή της μέχρι τον στ. 246/234.

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Η γέννηση του έρωτα στην ψυχή της Αρετούσας

Η γέννηση του έρωτα στην ψυχή της Αρετούσας

- Παρουσίαση της παραμάνας-«νένας» Φροσύνης, που θέλει να την αποτρέψει απ' αυτόν - [Στ. 409-456 / 409-442](#).
- Ο ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΝΕΝΑΣ και Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΠΕΛΑΣ - [Στ. 897-967 / 881-951](#).
- Το «εσωτερικό πορτρέτο»: η μορφή του αγαπημένου προσώπου που έχει ο ερωτευμένος συνεχώς στο μυαλό του.
- Ο ερωτευμένος χάνει την ευθυκρισία του. Η λογική του «κομπώνεται», δηλαδή ξεγελιέται.
- Η ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΦΡΟΣΥΝΗΣ αρχίζει με έναν στίχο ιδιαίτερα προσεγγμένο: «Γροίκα ανοστιά, γροίκα αρρωστιά, γροίκα δαιμόνου οδύνη!». [Βλ. στ. 968-974 / 952-958](#).

Η γέννηση του έρωτα στην ψυχή της Αρετούσας

- ΤΑ ΜΑΤΙΑ . Βλ. [στ. 1037- 1088 /1021-1072](#).
- Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν εδώ τα δίστιχα που αναφέρονται στα μάτια, τα οποία είναι τριών ειδών: τα κυριολεκτικά όργανα του σώματος, τα μάτια του λογισμού (δηλ. της σκέψης), και τα μάτια της καρδιάς.

Η γέννηση του έρωτα στην ψυχή της Αρετούσας

- Παρουσίαση της φοιτήτριας Σοφίας Γεωργιάδου: «Η απεικόνιση του έρωτα στους στ. Α 1193-1224 και 1251-1278».
- Βλ. [στ. Α 1177-1208](#) και [1235-1262](#).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δύο επικές-εκτενείς παρομοιώσεις

Δύο επικές-εκτενείς παρομοιώσεις

- Υπάρχουν σε όλο το έργο περισσότερες από 50 τέτοιες παρομοιώσεις.
- Δομή: αναφορικό μέρος (αντλημένο από την καθημερινή ζωή και τη φύση), συνήθως εισάγεται με το «σαν», «όπως» κ.τ.ό.
- Δεικτικό μέρος (από την «πραγματικότητα» της υπόθεσης), συνήθως εισάγεται με το «έτσι», «ετσά» κλπ.
- Κοινός όρος: αυτή η ιδέα που συνδέει τα δύο μέρη.

Δύο επικές-εκτενείς παρομοιώσεις

[Στ. Α 1531-1560](#) [στ. 1515-1542 στο κείμενο ΣΝΕΛ]:

- Η καθαυτό παρομοίωση βρίσκεται στους στίχους 1535-1550 [=1519-1535]: η Αρετούσα παρομοιάζεται με τον τυφλό που βρίσκει το φως του.
- Πριν και μετά την παρομοίωση, με το **σχήμα του κύκλου**, ο ποιητής προοικονομεί ότι για την Αρετούσα τώρα θα αρχίσουν τα μεγαλύτερα βάσανα, τώρα που «βρήκε το φως της», δηλαδή που έμαθε με ποιον είναι ερωτευμένη.
- Αναφορικό μέρος: «Σαν ο τυφλός ... γιατί το φως γνωρίζει»
- Δεικτικό μέρος: «έτσι κι αυτείνη ... το σκότος εζυγώξαν»
- Κοινός όρος: η αντιθετική κατάσταση του ανθρώπου πριν και μετά από μια μεγάλη αλλαγή προς το καλό.
- Σκοτάδι του τυφλού = άγνοια της Αρετούσας για το ποιον έχει ερωτευτεί.
- Φως του τυφλού = αποκάλυψη της ταυτότητας του νυχτερινού τραγουδιστή.

Δύο επικές-εκτενείς παρομοιώσεις

[Στ. Α 1613-1654](#) [στ. 1593-1632 στο κείμενο ΣΝΕΛ]:

- Η παρομοίωση βρίσκεται στους στίχους **1629-1642** [1609-1632] και αποτελεί μία «θαλασσογραφία»: η **Αρετούσα παρομοιάζεται με κάποιον που έχει γλιτώσει από φουρτούνα.**
- Αναφορικό μέρος: «Παιχνίδι μάσε φαίνεται ... α δεν του λάχει»
- Δεικτικό μέρος: «Σαν πώς θαρρείς ... απάνω μου τη ρίχνει»
- Κοινός όρος: μόνο όποιος βιώνει μία δύσκολη κατάσταση ξέρει τους κινδύνους της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ερωτόκριτος

Εκδόσεις

- Κριτική έκδοση: *Βιτσέντσος Κορνάρος Ερωτόκριτος*, κριτική έκδοση, εισαγωγή, σημειώσεις, γλωσσάριο Στυλιανός Αλεξίου, Αθήνα 1980.
- Χρηστική έκδοση: *Βιτσέντζος Κορνάρος Ερωτόκριτος*, επιμέλεια Στυλιανός Αλεξίου, Αθήνα 1985.

Μελέτες

- David Holton, «Μυθιστορία», στον τόμο του ίδιου (επιμ.) *Λογοτεχνία και κοινωνία στην Κρήτη της Αναγέννησης*, απόδοση στα ελληνικά: Ναταλία Δεληγιαννάκη, Ηράκλειο 1997.
- David Holton, «Πώς οργανώνεται ο *Ερωτόκριτος*;», στον τόμο του ίδιου *Μελέτες για τον Ερωτόκριτο και άλλα νεοελληνικά κείμενα*, μετάφραση Μαρία Αθανασοπούλου, Αθήνα 2000, σ. 71-86.
- Γ.Κ. Μαυρομάτης, *Το πρότυπο του Ερωτόκριτου*, Ιωάννινα 1982.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ερωτόκριτος

Μελέτες (συνέχεια)

- Massimo Peri, *Του πόθου αρρωστημένος. Ιατρική και ποίηση στον Ερωτόκριτο*, μετάφραση Αφροδίτη Αθανασοπούλου, Ηράκλειο 1999.
- Dia M.L. Philippides – D. Holton, *Του κύκλου τα γυρίσματα: ο Ερωτόκριτος σε ηλεκτρονική ανάλυση*. Τόμοι Α' - Δ', Αθήνα 1996
- Ναταλία Δεληγιαννάκη, «Ο διασκελισμός στον *Ερωτόκριτο*», στον τόμο Νάσος Βαγενάς (επιμ.), *Νεοελληνικά μετρικά*, Ρέθυμνο 1991
- Ναταλία Δεληγιαννάκη, «Το χιούμορ του ποιητή στον *Ερωτόκριτο*», στον τόμο *Οι ποιητές του Γ.Π. Σαββίδη*. Αθήνα 1998, σ. 143-160.
- Wim Bakker, «Τα τρία αστέρια της γκιοστρας στον *Ερωτόκριτο*», *Θησαυρίσματα* 30 (2000), 339-378.
- Γ.Π. Σαββίδης, «Πόσο 'θαλασσινός' ήταν ο Βιτσέντζος Κορνάρος;», στον τόμο *Λοιβή εις μνήμην Ανδρέα Γ. Καλοκαιρινού*, Ηράκλειο 1994, σ. 39-50.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ερωτόκριτος

Μελέτες (συνέχεια)

- A. S. M. Bot, «Η ύστατη δοκιμασία της Αρετής», *Neograeca Medii Aevi V. Αναδρομικά και Προδρομικά. Approaches to Texts in Early Modern Greek. Papers from the conference Neograeca Medii Aevi V, Exeter College, University of Oxford, September 2000*, edited by Elisabeth Jeffreys and Michael Jeffreys, Oxford 2005, σ. 395-409.
- Μ. Λασιθιωτάκης, «Πετραρχικά μοτίβα στον Ερωτόκριτο», *Θησαυρίσματα* 26 (1996): 143-177.
- Μάρθα Αποσκήτη, «Παρεμβάσεις του ποιητή στον Ερωτόκριτο», στον τόμο της ίδιας *Κρητολογικά. Αναγεννησιακά και νεώτερα*, Αθήνα 2003, σ. 145-152.
- Γιώργος Καλλίνης, «Λειτουργίες του αφηγητή στην αναγεννησιακή ιταλική ποίηση και στον Βιτσέντζο Κορνάρο (με αφορμή τον πρόλογο του Ερωτοκρίτου)», *Ελληνικά* 52 (2002), 295-304.
- Κώστας Ε. Αποστολάκης, «Οπού κατέχει να μιλή: σχετικά με τη ρητορική του Ερωτόκριτου του Κορνάρου», *Πεπραγμένα Θ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, τ. Β1, Ηράκλειο 2004, σ. 133-143.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ερωτόκριτος

Αφιέρωμα – πρακτικά συνεδρίων.

- *Ερωτόκριτος, ο ποιητής και η εποχή του.* Αφιέρωμα ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ, εφημ. *Η Καθημερινή*, Κυριακή 11 Ιουνίου 2000, επιμ. Κωστής Γιούργος.
- *Ερωτόκριτος.* Αφιέρωμα περιοδικού ΔΙΑΒΑΖΩ, ν. 454 (Σεπτέμβριος 2004), επιμ. Βρασίδα Καραλής.
- *Ζητήματα ποιητικής στον Ερωτόκριτο*, επιμ. Στέφανος Κακλαμάνης, Ηράκλειο 2006. [= Πρακτικά του ομότιτλου συνεδρίου, Ηράκλειο – Ρέθυμνο 13-15/11/2003]
- *Ο κόσμος του Ερωτόκριτου και ο Ερωτόκριτος στον κόσμο*, Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου, Σητεία 31/7-2/8/2009, επιμ. Τασούλα Μ. Μαρκομιχελάκη, Ηράκλειο 2012.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Θυσία του Αβραάμ

Εκδόσεις

- Κριτική έκδοση: *Η Θυσία του Αβραάμ*, κριτική έκδοση W. Bakker – A.F. van Gemert, Ηράκλειο 1996
- Χριστική έκδοση: Wim F. Bakker – Arnold F. van Gemert (επιμ.), *Η Θυσία του Αβραάμ*, Ηράκλειο 1998

Μελέτες

- Ντία Φιλιππίδου, *Η Θυσία του Αβραάμ στον υπολογιστή: λεξιλογικοί πίνακες και υφολογικά σχόλια*, Αθήνα 1986.
- Wim Bakker, «Θρησκευτικό δράμα», στον τόμο D. Holton (επιμ.) *Λογοτεχνία και κοινωνία στην Κρήτη της Αναγέννησης*, απόδοση στα ελληνικά: Ναταλία Δεληγιαννάκη, Ηράκλειο 1997.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Αναστασία Μαρκομιχελάκη «Βιτσέντζος Κορνάρος, Σχολιασμός αποσπασμάτων Α΄ Μέρους». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS225/>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Ευθυμία Χ. Πέτκου
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2013-14.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

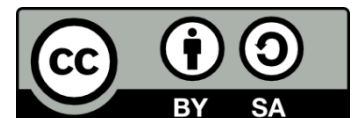

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

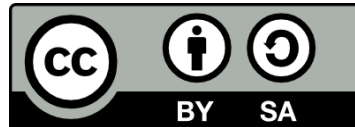

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

